

Polarportalip naatsorsuiffik 2021-imut nalunaarusiaa

Ukioq 2021 tassaavoq ukiut tulleriit 25-ssaat Kalaallit Nunaata Sermersua aatsinneqarnerup nalaani oqimaassutsumik ukiup ingerlanerani pissarsisinneqarnermit annertunerusumik ilanngartuiffiqineqarfia. Upernassaq pueqqorlunilu masannarsimavoq, junimilu qaqutigootumik assut aamma kingusissukkut apisimalluni. Tamassumap aatsinneqarnerup nalaata aallartinnissaa kinguartippaa. Illua'tungaagulli julip naalernerani kiassuup nalliusimanera sermimik annertuumik annaasaqarnermik kinguneqarpoq.

2020-2021-mi naatsorsuiffiusup naanerani Kalaallit Nunaanni sermersuaq ilanngagassat pereerlugit qaavata initussusaata oqimaassusaatalu imminnut naleqqiunnerat 396 mia tonsit (Gt) missaanniippoq. DMI'p naatsorsuineri naapertorlugit ukiut 41 ingerlaneranni naatsorsuiffik taanna appasinnerpaat 28-attut inissippaat. Nalitta isaanit isigalugu ukiutut nalinginnaakannersutut isigineqarsinnaavoq. Eqqarsarnarporli silaannaap pissusaata allanngoriartorneri ilutigalugit isiginniffippat qanoq allanngortiginersoq. 90'iksummi naalerneranni kisitsit taanna taamani silaannaap pissusaanik paasinnittarnitsinnut naleqqiullugu assut appasittutut isigineqarsimassagaluarpog.

Ukioq 2021 arlalinnik peqquteqartunik eqqumiippoq. Ukiuuvormi ingerlataqarfimmi Summit-imi Sermersuup qatsinnerpaaffiani immap qaavanit 3.200 meterisut qutsinnerusumiittumi sialummik nakkaalaartoqarneranik nalunaarsorfiusoq. Kiisalu aamma 2021-mi Sermeq Kujallermi – Ilulissat sermiattut aamma ilisimaneqartumi – ukiuni amerlasuuni uukkarneq ajungajassimagaluartumi sermimik annaasaqarneq sukkatsissimavoq.

Initussusaata oqimaassusaatalu imminnut naleqqiunnerat tamarmiusoq qiviarutsigu, tassaasoq qaavata aannera uukkaasartullu aamma sermit imaanut atanermikkut aattarnerisa katinnerat, taava Kalaallit Nunaanni sermersuup piffisami aggustusimi 2021-mi naasumi qaammatit 12 ingerlaneranni 166 mia. tonsit missaanniittut annaasimavai. Tassa imaappog 2021 tassaavoq ukiut tulleriit 25-issaat Kalaallit Nunaata Sermersuata milliartorfia.

2020-2021-mi ukiukkut apinera piffissamut 1981-2010-mut agguaqatigiissitsinermut qanittunnguusimavoq, tamannalu sermersuaq pillugu nutaarsiassaavoq ajunngitsog. Imaakkamimi ukiuunerani apinikinnera aasarlu kiattoq ataqatigiikkaangamik sermimik annertuumik annaasaqarnermik kinguneqarsinnaammat, soorlu 2019-imi taamaattoq.

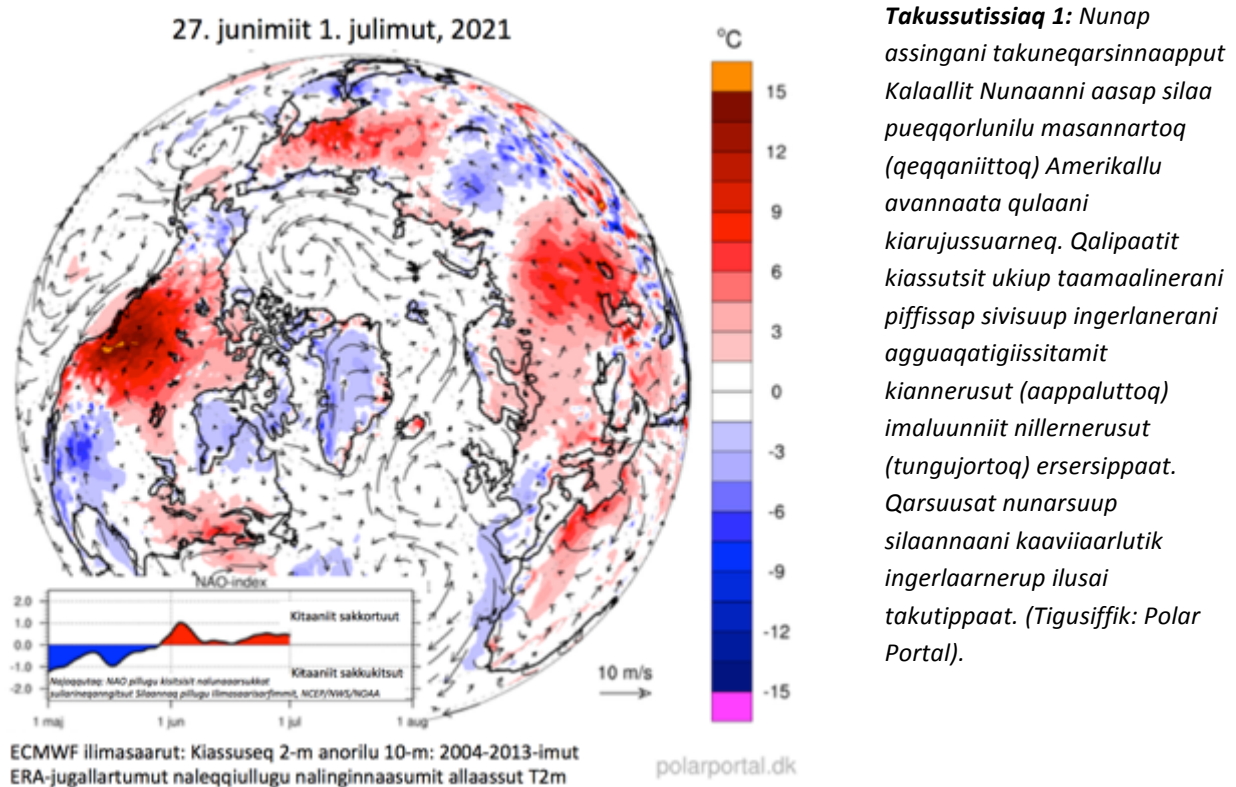
Kalaallit Nunaata sermersuani pueqqortumik masannartumillu upernassaqarneranut patsisaasoq ungasikkaluassusia, Canadap kitaata kijasissuani USA-allu kitaata avannarpasissuani. Canadap USA-allu kitaata qulaani silaannaap naqitsinertuffia angisuupilussuaq "puulukertitsisoq" pilersinneqarsimavoq. Griikerit naqinnerattut angisuutut Omegatut (Ω) iluseqarluni ingerlaarnerup ilusaa taanna nunarsuup silaannartaata atsissortaani aaliangersimasumik pisarpoq, Amerikap avannarliup qulaani piinnarani, kisianni puulukertitsineq taanna aatsaat taama sakkortutigisimavoq. Misissuineq World Weather Attribution-imit ingerlanneqarsimasup takutippaa kaaviiarlutik ingerlaarnerup ilusai taamaattut kissatsitsiartornermik taamaallaat inuup pilersissimasaanik peqquteqarsinnaasut.

Tulliuttumi Issittumi 2021-mi alapernaarsuinerup inernerit pingaarnerit qimerluulaassavagut:

- Issittumi 2021-mi aasaanerani sila qaqutigoortoq
- 2021-mi Sermersuup qaavata aatsitaanera agguaqatigiissamut qanittoq
- Agguaqatigiissanik kiakkaluortoq piffissatigut aaffiusut ingasattut
- Annaasaq ataatsimut katillugu – initussusaata oqimaassusaatalu imminnut naleqqiunnerat tamarmiisoq
- Ukiuni 2018-2021 annertusiartorneq minnerusoq
- Immap sikuata juli 2021-mi appasinnerpaaffimi tullia anguaa

Issittumi 2021-mi aasaanerani sila qaqutigoortoq

Issittumi sila 2021-mi aasaanerani nalinginnaasuusimanngilaq.

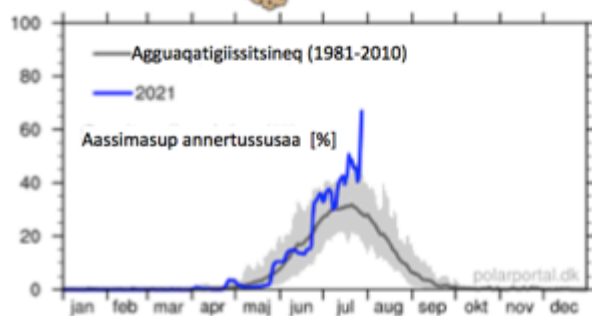
Naak upernassaq pueqqoraluaqisoq julip naalernerani aatsinneqarnerup nalaa aallartimmat piffissaq assut qaffasissunik kiattoq atuuppoq. Tamatuma kingunerisaanik sermersuaq kaajallallugu annertuumik aatsitsivoq. Ullualuinnannguillu ingerlaneranni sermimik annertuumik annaasaqarnermik kinguneqarluni.

Ataani nunap assingani ulloq 28. juli sermersuup ilaa aaffiusoq takutinneqarpoq (aappaluttoq), nunallu assingata ataa'tungaani nalunaarsuiffimmi uppernarsarneqarpoq ulloq taanna sermersuup qaava 60%-imik anginerusoq aaffiusimasoq.

Piffissami tassani Kalaallit Nunaata Tunuani mittarfimmi Nerlerit Inaanni Ittoqqortoormiit eqqaanniittumi kiassuseq aatsaat taama qaffasitsigisoq 23,4°C nalunaarsorneqarpoq. 2020-2021-p aasaanerani sialuk aamma ataavartumik sammisaavoq. Kujataani Qaqortumi ullortunermi ullormi ataatsimi siallernerani aatsaat taama angitigisoq takuneqarpoq 145 mm-iulluni, kitaatalu avannaani Qaanaami aamma qarsussineqarluni.

Takussutissiaq 2: Qulleq: Kalaallit Nunaanni sumiiffiit ulloq 28. juli 2021 qaavani aaffiusut (aappaluttoq) assingat. Alleq: Titartagartaliussaq sermersuup qaavani 2021-mi ullut tamaasa aaffiusup procentinngorlugu ilaa takutinneqarpoq (titarneq tungujortoq 28. juli naasoq). Titarnerup qasertup 1981-2010-mut agguaqatigiissitaq takutippaa. (Tigusiffik: Polar Portal).

Pisup qaqutigoortup aappaa ulloq 14. august 2021-mi pivoq, tassani Kalaallit Nunaanni uuttortaavimmi qatsinnerpaamiittumi siallermat, ilumut Kalaallit Nunaata qaarpiaani. Uuttortaavik taanna avinngarusimalluinnartumiippoq 3.216 meterisut immap qaavanit qutsinnerulluni ukiullu ingerlanerani agguaqatigiissillugu -30°C -nik issittarluni.

Sialleraangat nillissuseq qerilerfiup eqqaaniittarpoq qaffasinnerulluniluunniit, taamalu qatsitsigisumi aattarnera qaqutigorluinnaq pisarpoq. Tassa imaappoq 2008-mi nakkutilliinerit aallartimmatali aatsaat uuttortaavimmi sulisut siallerneranik takupput.

Uuttortaavimmi Summit-imi nalunaarsuinerit aatsaat 1990'ikkunni aallartinneqarsimammata tamaani siallertarneranik annerusumik oqaaseqarsinnaanngilagut. Kisianni paasissutissat GISP2-mi qillikkap qiterititaaneersut qiviarutsigit, tassanerpiaq qillikkat, qaleriissut saattunnguit takussaapput issangiarsimaneranik takutitsisut immaqalu aamma siallersimassasoq, tassa apummit iminngortoq aamma/imaluunniit sialuk apummi qereqqissinnaammat. Apullu aasaanerani ukiuuneranilu nakkaasimasooq assigiinngitsunik isikkoqartarmat ukiut kisinneqarsinnaapput taamalu paasillugu aanneq ukioq suna pisimanersooq.

Ukiut 2.000 kingulliit ingerlaneranni qaleriit aassimasimasut taamaallaat 9 takuneqarsimapput (Alley et al. 1995): Ukiuni 2021, 2019, 2012 qaleriit aassimasimasut uuttortaavimmi sulisunit toqqaannartumik takuneqarsimapput. Kingumut ungasinnerusoq qiviarutsigu ukiuni kingullerni 2000-ni qaleriit serminnguussimasut sulit allat takussaapput - ukiuni 1889, 1094, 992, 758, 753 aamma 244. Ajoraluartumik kingumut sivilisinnerusumut pisinnaanngilagut, tassa apparartorneq ilutigalugu sermip aputillu naqqineqarnerat sakkortusiartortarmat, taavalu 400 aamma 500 meterit akornanni ititigisumi qaleriiaat immikkoortinneqarsinnaajunnaartarlutik. Tassa aanneq aamma/imaluunniit sialuk Summit-imi qaqtigoorluinnartumik pisartuuvoq. Kalaallit Nunaata qatsinnerpaaffiani kiassuseq qaffasinnerpaaq uuttorneqarsimasoq ulloq 13. juli 2012 pivoq 2,2°C-iulluni.

2021-mi Sermersuup qaavata aatsitaanera agguaqatigiissamut qanittoq

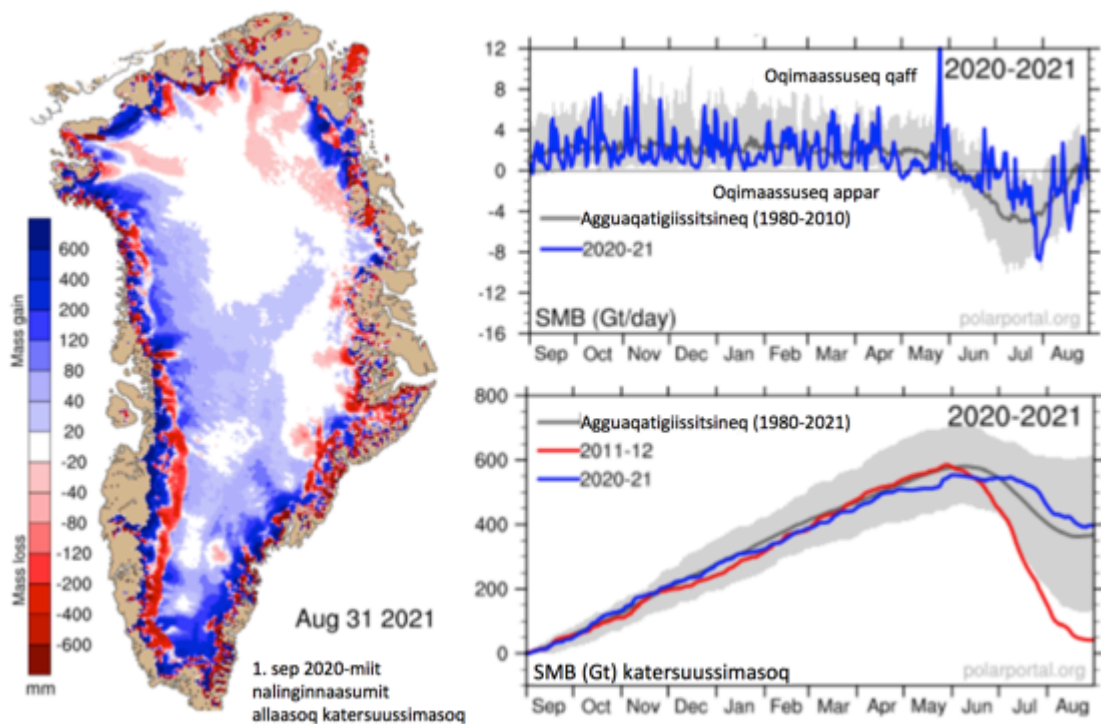
2021-mi aatsinneqarnerup nalaata aallartinnera kingusinnerusukkut pivoq junimi aatsaat taama apitiginera pissutigalugu. Apullu nutaaq qaamallunilu qaallorimmat sermimillu pisoqqamit taartumit ataaniittumit seqernup qinnguanik akisutsitsillaqqinnerulluni aatsinneqarnerup nalaata aallartinnerani aatsitsineq annikissimavoq. Aammalu junimi julillu aallartinnerani puequngaatsiarlunilu masannarsimavoq.

Kalaallit Nunaata sermersuata oqimaassusaani allanngornerit ersersippaat illuani qaavata initussusaata oqimaassusaatalu imminnut naleqqiunnerat (SMB) tassaasoq apinerup sermersuarmiillu aanerup nikinganerat ukiullu naanerani positiviujaannartoq, illuatigullu sineriammi ilulissat uukkaasernerisigut sermillu imaanut atanermikkut aattarnerisigut oqimaassutsimik annaasaqarnerisa sunniutaasa ataatsimut katinnerat.

Qaavata initussusaata oqimaassusaatalu imminnut naleqqiunnerat, tassaasoq immikkoortutut isigalugit annertusineq aamma Sermersuup qaavanit aassimasoq, piviusunik uuttuinikkut (GEUS-imiit alapernaarsuiffiit PROMICE) aamma qarasaasiaq atorlugu pisuusaartitsinikkut nakkutigineqarpoq. DMI ullut tamaasa pisuusaartitsinerit ingerlattarpai paasiniarlugu sermeq imerluunniit qanoq annertutigisoq Sermersuup katersortarnerai (nittaannikkut) imaluunniit annaasarnerai (kuunnikkut). Pisuusaartitsinerit taakku tunngavigalugit Sermersuarmi tamarmi qaavata initussusaata oqimaassusaatalu imminnut naleqqiunnerat qanoq ineriartornerisigut pillugu annertussuseq ataatsimoortoq pissarsiarineqarsinnaavoq.

DMI'ip naatsorsuineri naapertorlugit 2021-mi Kalaallit Nunaanni sermersuup qaavata initussusaata oqimaassusaatalu imminnut naleqqiunnerisa ilanngagassat pereerlugit inernerat 396 mia tonsiuvoq (Gt). Tamanna 1981-2020-mut agguaqatigiissitsinermut ungasinngilaq, taanna tassaammat 341 Gt. Inertera tassaavoq piffissaq september 2020-miit august 2021-mut ukiut 41 ingerlanerini appasinnerpaat 28-attut inissittoq. Silap pissusaa maanna atuuttoq tunngavigalugu ukiutut nalinginnaalluartutut isigineqarsinnaavoq. 90'ikkummi naalerneranni taamatut inerneqarnera assut appasittutut isigineqarsimassagualarpoq. Naleqqiukkaanni SMB naatsorsugaq annikinnerpaaq taamaallaat 38 Gt-iusimavoq 2012-imi.

Nunap assingani ataaniittumi takutinneqarpoq 2020-2021-mi SMB-ip annertusinera (tungujortoq) aamma SMB-ip ilanngarnera (aappaluttoq) sumiiffinnut siammarsimanera qanoq innersoq, piffissami siivisuumi agguaqatigiissitamut naleqqiullugu.

Takussutissiaq 3: Saamiup tungaa: Nunap assingani takutinneqarpoq piffissani 2010-2021 aamma 1981-2010 ukiut tamaasa SMB-it assigiinngittarneri (sermip aattarnera mm-inngorlugu). Tungujortup sermimik agguaqatigiissamit anginerusumik katersuunneqarsimanera takutippaa, aappaluttullu sermimik agguaqatigiissamit anginerusumik annaasaqarsimaneq. Talerpiup tungaa: Kalaallit Nunaata sermersuata SMB-ia ullormut (titartaganngorlugu nalunaarsuusiami qullermi) aamma katersuussimasooq (allermi) siulleq ullormut Gt-itut (mia. tons) kingullerlu Gt-itut (mia. tons). Titarnerit tungujortut 2020-2021-mi SMB-ip ukiua takutippaat. Titarnerit qasertut 1981-2010-mut agguaqatigiissitaq takutippaat. Titartaganngorlugulu nalunaarsuusiami allerpaami titarnerup aappaluttup SMB-ip ukiua 2011-2012 aatsaat taama appasitsigisimasooq takutippaa. (Tigusiffik: Polar Portal).

Qaavata initussusaata oqimaassusaatalu imminnut naleqqiunnerat

Qaavata initussusaata oqimaassusaatalu imminnut naleqqiunnerat tassaavoq immikkoortutut isigalugit Sermersuup qaavata annertusinera aamma aannera. Nittaattarnerup Sermersuup oqimaassusaa annertunerulersittarpaa, aannerullu Sermersuup annikinnerulersittarlugu. Initussusaata oqimaassusaatalu imminnut naleqqiunnerannut tamarmiusumut sanilliullugu qaavata initussusaata oqimaassusaatalu imminnut naleqqiunnerata Sermersuup qaavanut ilanngussortut takutittarpai - tassa imaappoq sermit uukkaraangata imarlu kissartooq angugaangamiuk aalluni annaaneqartut ilanngunnagit. 1990-ikkunniilli qaavata initussusaata oqimaassusaatalu imminnut naleqqiunnerat ataatsimut isigalugu appariartorsimavoq.

Agguaqatigiissitanik kiakkaluartoq piffissatigut aaffiusut ingasattut

Suliniutip PROMICE-p ataani uuttortaavinni namminneq ingerlasartuni 2021-mi junimi julimilu kiassutsit nalinginnaasumik nikinganerit $+1$ iluanniittut uuttorneqarsimapput. Kisiannili julip aggustusillu naajartorneranni aanneq pingasoriarluni ingasattumik pisarsimavoq.

Siulleq ulloq 19. juli pivoq. Tassani Sermersuup qaavani 702.000 km^2 -isut angitigisumi aattoqarnera malugineqarsimavoq. Tamanna Sermersuup arealiata ataatsimoortup procentinngorlugu 43 %-iatut

angitigaaq. Ingasattumik pisimasup aappaa ulloq 28. juli pivoq, tassani Sermersuup qaavata 54 %-iani aattoqarnera malugineqarmat. Pisullu pingajuat ulloq 14. august pivoq, tassani Sermersuup 53 %-iani aattoqarmat. Piffissaq aaffiusoq kingulleq tassaavoq aamma Sermersuup qatsinnerpaaffiani aanneranik nalunaarsuisoqarfiusoq, tassa National Science Foundation'ip (NSF) Summit Stationiani 3216 meterisut qatsitsigisumiittumi.

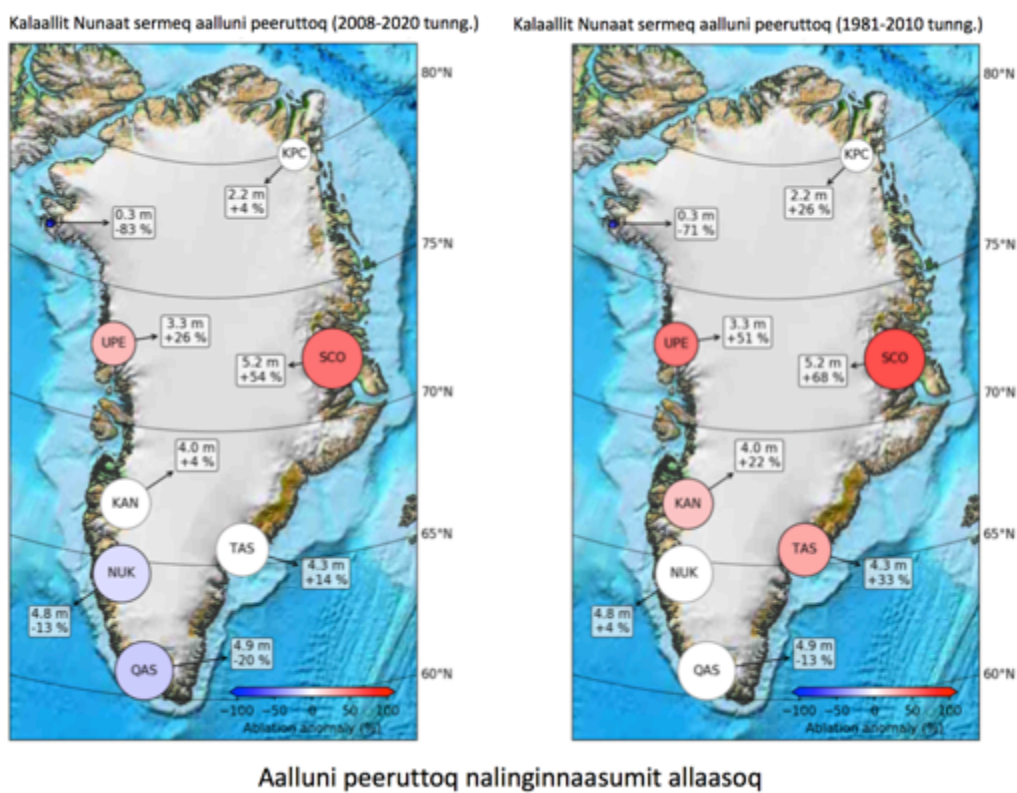
Sermersuup sinaa sinnerlugu silamik uuttuisarfinni tamani ingasattumik aaffiusut pingasut taaneqartut nalaanni kiassutsit agguaqatigiissitami qaffasinnerusut uuttorneqarput.

Polarportalimi aatsinneqarnerup nalaata aallartinnera pillugu nassuiaatit assigiinngitsut marluk atortarpavut:

Aatsinneqarnerup nalaata aallartinnera: Ullut tulleriit minnerpaamik pingasuusut ulluat siulleq sermip qaavata 5%-imik anginerusup ullormut 1 mm-imik anginerusumik aaffiusoq.

Piffissaq aalluni peeruttup nalaata aallartinnera: Ullut tulleriit minnerpaamik pingasuusut ulluat siulleq Sermersuup qaavaniit ullormut gigatonimik ataatsimik anginerusumik annaasaqarfiusoq.

Piffissaq aalluni peeruttup nalaa tamaat naallugu PROMICE'p Sermersuup sinaani uuttortaavii aaffiusunik nalunaarsuisimapput kitaata kangiatalu sinneriai qitiusut sinnerlugit agguaqatigiissitami pingaarutillimmik qaffasinnerusunik. 2020-2020-mi sermersuarmi aanerup nalaa aallartippoq ulloq 27. maj. Piffissaq aalluni peeruttup nalaa 17. juni aallartippoq, tassa 1981-2020-mut agguaqatigiissillugu pisartumit ullunik 4-nik kingusinnerulluni.

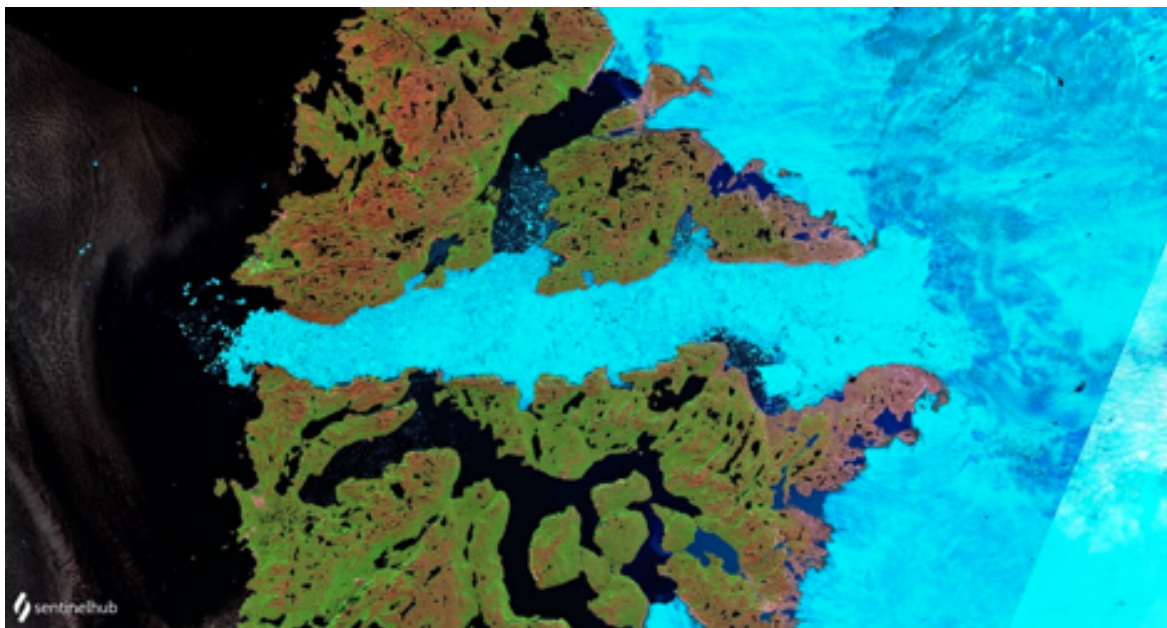
Takussutissiaq 4: Nunap assingisa takutippaat 2021-mi PROMICE uuttortaaviini atsinnerusumiittuni ilanngaatisassat ilanngaatigereerlugit aatsinneqarnermi nikinganerit (nalinginnaasumit allaasut) piffissanut 2008-2021 (saamerleq) aamma 1981-2010 (talerpilleq) naleqqiullugit. (Tigusiffik: Van As et al. (2016), nutarsagaq).

Annaasaq ataatsimut katillugu – initussusaata oqimaassusaatalu imminnut naleqqiunnerat tamarmiusoq

Kalaallit Nunaata sermersua aatsaat anginerusumik sermeqalersinnaavoq qaavata initussusaata oqimaassusaatalu imminnut naleqqiunnerat (SMB) "positivimik" taaneqartartumik peqarpat. Tamanna pisarpoq aput nakkaasoq aattuminngarnit anginerugaangat. Kisianni Sermersuaq ingerlanerit allat aqcutigalugit aamma sermimik annaasaqartarpoq, annermik sermit uukkaasarnerisigut aamma sermit imaanut atasut imaanit aatsinneqarnerisigut. Annaasat tamakku SMB-imut ataqatigiissikkaanni ukiup pineqartup "initussusaata oqimaassusaatalu imminnut naleqqiunnerat tamarmiusoq" inernerisarpaa. Piffissap sivilisunerusup ingerlanerani agguaqatigiissinnera ajornanngippat noor'lumiittussaagaluarpog, tassa imaappog sermeq annertusiartoranilu annikilliartunngilaq, kisianni taamaattoqanngilaq.

Qaammataasat atorlugit sermip sermersuup sinnaa sinnerlugu nakkutiginniffiit - taakkunani sermip qanoq issutigineri ilusaalu nalunngereerlutigit - qanoq sukkatigisumik aqcutigisarnarai uuttorsinnaavarput. Sermip qanoq issutigineranik kisitsisit tamakku ataqatigiissaarnerisigut sermip uukkaanikkut immallu iluani aalluni annaaneqartartup annertussusaa missiliorsinnaavarput.

Kisitsit tamakku sermersuarmut tamarmut "naatsorsuutit" nakkutiginnissaat ajornarunnaarsippaat, kisitsisillu takutippaat ukioq 2020-2021 qaammataasaniit nalunaarsuinerit 1986-imi aallartimmatali sermimik uukkaasumik imaanillu aatsinneqartumik annaaneqarnerpaaffiusoq. Taassumalu saniatigut nunarsuarmi sermeq sukkarnerpaaq, Sermeq Kujalleq (aamma Ilulissat Sermiattut ilisimaneqartoq) 2020-2021-mi sukkatseqqissimasoq ukiuni arlariinni uninngakannersimasinnarluni. Taanna ilutigalugu sermeq iluliarpassuarnik pilersitsisimavoq, naatsorsorneqarsimavorlu 2021-mi sermeq 45 Gt missaanniittoq annaasimassagaa. Taannalu tassaalluni ukiumut qaavata oqimaassusianut kisitsisip 10 %-ianik anginerusoq. Tamanna sermeq pillugu ukiumut naatsorsuutitut ataatsimoortunut assut sunniuteqarpoq.

Takussutissiaq 5: Sermeq Kujalliup assinga qaammataasamit ESA Sentinel-2-mit ulloq 22. august 2021 assilisaavoq. Sermeq taanna 2020-2021-mi sukkatsillunilu annertuumik uukkaasimavoq sermerlu 45 Gt missaanniittoq annallugu. (Tigusiffik: ESA/Sentinel-2)

Naak Kalaallit Nunaanni uukkaasernerit ilanngullugit 2020-2021-mi aatsaat taama angitigisumik sermimik annaasaqarfiunngikkaluartoq tassaavoq ukiut tulleriit 25-ssaat sermersuaq annertusiartornani annikillisoq.

2020-2021-mi initussusaata oqimaassusaatalu imminnut naleqqiunnerat tamarmiusup takutippaa Kalaallit Nunaat 166 Gt missaannik sermimik annaasaqarsimasooq. Kisitsit taanna piffissami 1987-2021 agguaqatigiissillugu ukiut tamaasa sermimut annaaneqartartumut qanippoq. Kisitsit taakku tunngavigalugit naatsorsorneqarsinnaavoq Kalaallit Nunaata Sermersua ulloq 1. september 1986-imiit ulloq 31. august 2021-mut sermeq 5.500 Gt missaanniittoq annaasimagaa. Tamatuma assigaa nunarsuarmi tamarmi immat agguaqatigiissillugu 12 cm-inik qaffassimanerisa ilaa 1,5 cm-iusooq - malugineqassaarlu tamanna kisimi Kalaallit Nunaata sermersuanit oqimaassutsimik annaasarnermik pimmat. Piffissami 1. september 2002-miit 31. august 2021-p tungaanut kisitsit GRACE-meersut tunngavigalugit (ataaniittut takukkit) annaasaqarneq 4352 Gt-iuvoq, assigalugu 1,2 cm.

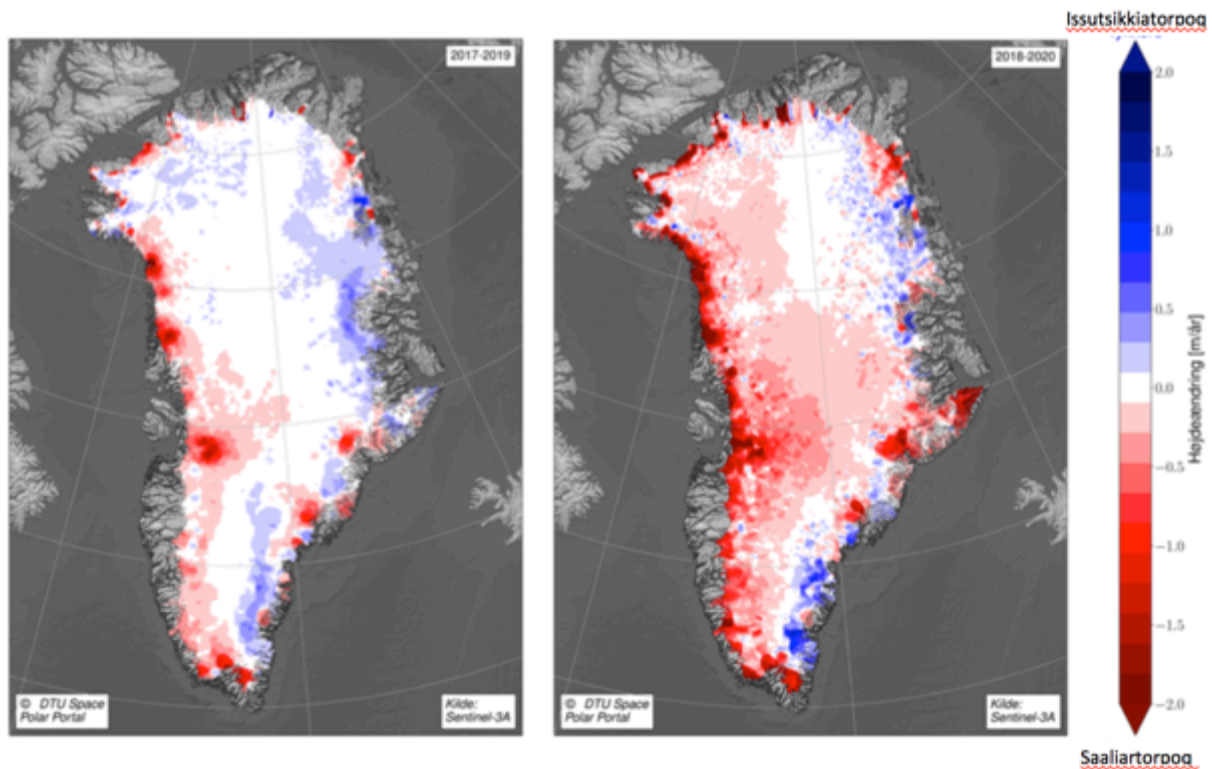
Ukiuni 2018-2021 annertusiartorneq minnerusoq

Qaammataasat GRACE-t kingoraartaasalu GRACE-FO-t Nunarsuup nutsuinerani allanngornerit annikitsuarannguit uuttortarpaat tassaasut Sermersuup oqimaassusiani allanngornerit inernerat. Tamakku tunngavigalugit Sermersuarmi oqimaassutsit allanngorneri paasineqarsinnaapput.

Uuttortaanerit GRACE-meersut aamma GRACE-FO-omeersut naapertorlugit Kalaallit Nunaanni sermersuaq ataatsimut katillugu 4470 Gt missaanniittumik sermimik aannaasaqarsimavoq piffissami april 2002-miit juni 2021-mut, assigalugu immat qaavisa 1,2 cm-inik qaffannerat. Tamanna initussusaata oqimaassusaatalu imminnut naleqqiunnerannut kisitsisinut qulaani nassuiarneqartunut naapertuulluarpooq. Malugeqquneqassaaq periaatsit tamakku imminnut attuumassuteqanngimmata.

Takussutissiaq 6-imi nunat assingini takutinneqarput Sermersuaq piffissap ingerlanerani qanoq saaliartortarsimanersoq imaluunniit issutsikkiartortarsimanersoq piffissami januar 2017-imiit december 2020-mut. Nunap assingani saamimmiittumi ukiut pingasut ingerlanerat januar 2017-imiit december 2019-imut (saamik) takutinneqarpoq, nunallu assingani talerpimmiittumi tamatuma kingorna piffissami januar 2018-imiit december 2020-mut qanoq allanngorsimanersoq. Kisitsit qaammataasamit Sentinel-3A-mit pisuupput, tassaasoq radarimik qatsissutsinik uuttuisartumik taaneqartartoq, radar-altimeter mission. Qaammataasap radarip maligaasaanik aallartitsisarpoq Nunarsuup qaavanit akisuttartumit taamalu qaammataasamut utertinneqartarlutik.

Allat sermersuup qeqqa saannerulersimavoq, siornatigullu taamaassimanani, tassa saaliartornera annermik sermit imaanut atasut eqqaanni pisarsimagaluarmat. Taamatut isikkoqarnerata 2017-18-imi sermersuaq annikikannersumik oqimaassutsikkut annaasaqarsimasooq uppersarpaa, kingornalu 2019-imi aamma 2020-mi annertuumik aatsitaaneq pisimasooq. Takuneqarsinnaasoq alla tassaavoq Tunup kujataani annertuumik apisarsimanagera aatsitaanerup unikaallatsinneranut qanoq iluaqutaasimatiginerat. Tamatuma nalaa tassaavoq nunap assingani 2018-2020-meersumi sumiiffiit ilatuaat sermeq issutsissimasooq.

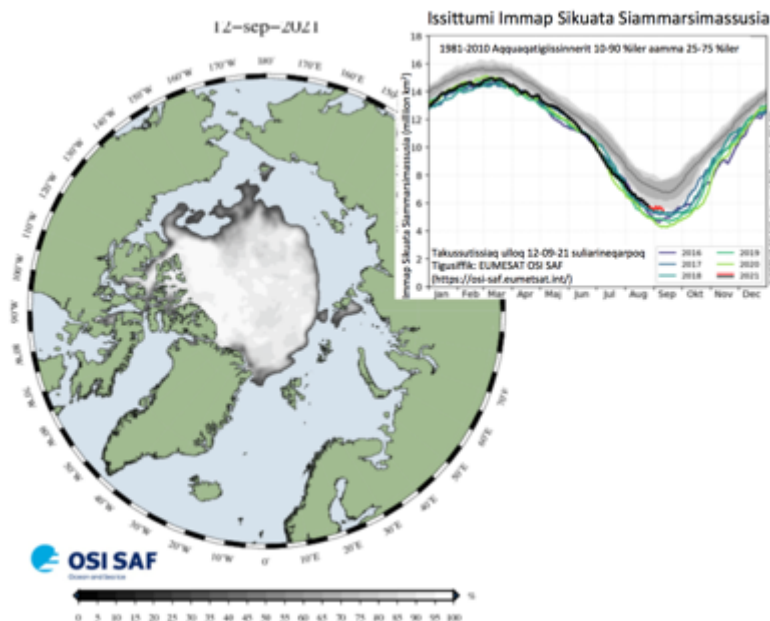

Takussutissiaq 6: Nunap assingini kisitsisit qaammataasamit Sentinel-3A-ameersut suliarineqarnerat takutinneqarpoq. Sumiiffiit aappaluttut sermeq sumi saalisimasooq paasinarsisippaat, sumiiffiillu tungujortut sumi issutsissimasooq paasinarsisillugu. Taamatut isikkoqarnerata 2017-2018-imi sermersuaq annikannersumik oqimaassutsikkut annaasaqarsimasooq uppersarpaa, kingornalu 2020-mi annertuumik aatsitaaneq pisimasooq. Takuneqarsinnaasooq alla tassaavoq Tunup kujataani annertuumik apisarsimanera aatsitaanerup unikaallatsinneranut qanoq iluaqutaasimatiginerat. Tamatuma nalaa tassaavoq nunap assingani 2018-2020-meersumi sumiiffiit ilatuaat sermeq issutsissimasooq. (Tigusiffik: DTU Space. Kisitsisinik tigussiffik: ESA/Sentinel -3A).

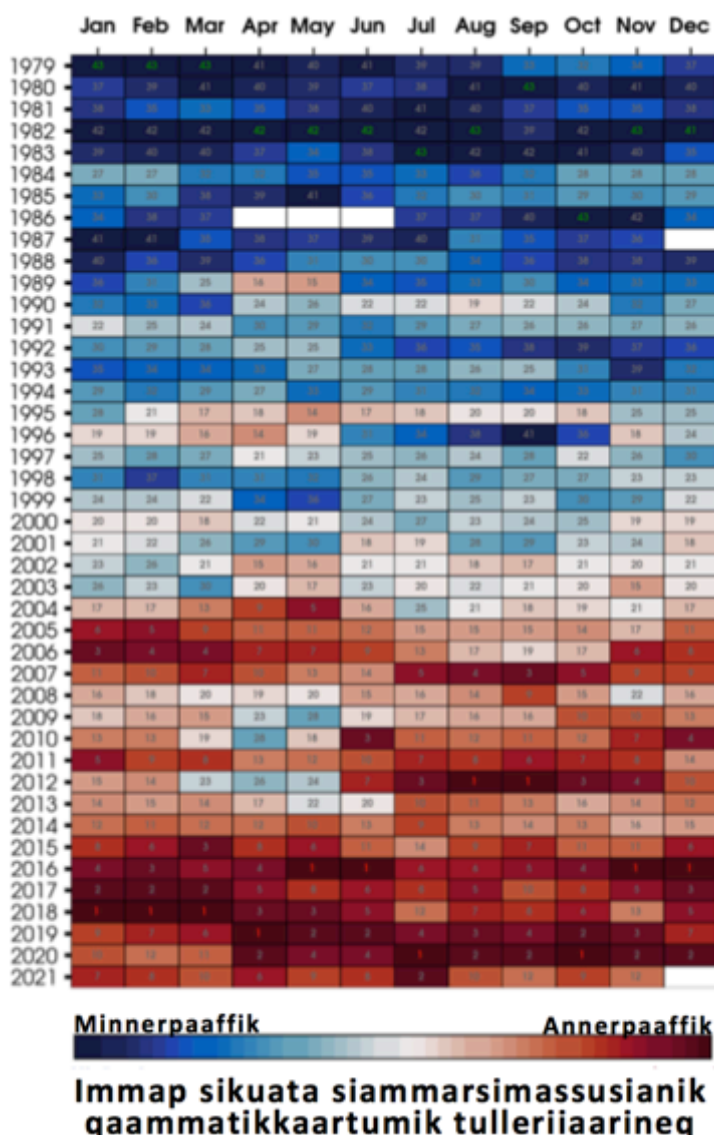
Immap sikuata juli 2021-mi appasinnerpaaffimi tullia anguaa

Juli 2021-mi 1979-ili appasinnerpaap tullia uuttorneqarpoq. Kisianni aggustusimi sitsimilu aatsitaaneq sakkortuallaarsiamannigilaq, immallu sikuata siammarsimassusia ukiup taassumap appasinnerpaaffia ulloq 12. september angummagu siammarsimassutsit 1979-imiilli annikinnerpaat 10 inulaarlugit inissippoq.

Ukioq taanna ulloq immap sikuata siammarsimassusianut annikinnerpaaq 1981-2010-mut agguqatigiissitamit 2021-mi ullunik marlunnik kingusinneruvoq (10. september). Tassa immap sikuata kingumut qereqqilernera aamma pisarnermit kingusinnerusukkut aallartissimavoq. Siammarsimassutsit annikinnerpaat amerlasuut ukiut 20 kingulliit ingerlanerini uuttorneqarsimapput, appariartuinnartutullu taama ingerlaqqajaaneq Issittup silaannaanut ajorpoq, tassa immap sikua nunarsuup tamarmiusup silaannaata aaqquissuussimaneranut annertuumik sunniuteqarmat. Tamatumunnga ilaatigut patsisaavoq immap sikuata siammartarnerata annikinnerulernera ajortup tungaanut ingerlaneq aallartimmagu Issittumi kissatsikkiartormik sukkatsitsiinnartumik.

Takussutissiaq 7: Ulloq 12.
 september 2020 immap sikuata
 siammarsimassusia pillugu DMI'p
 titarniliaa, ulloq naatsorsuiffimmi
 sikup siammarsimassusiata
 annikinnerpaaq. Nunap assinga
 titartagartaliussarlu
 EUMETSAT'imi OSISAF
 tunngavigalugu sikut
 eqimassusaat pillugit
 naatsorsuinerupput, imartallu
 15%-imik anginerusumik sikuusut
 arealii takutinneqarlutik.
 (Tigusiffik: Polar Portal).

Takussutissiaq 8: Takussutissiami
 Issittumi sikut siammarsimassusii
 annikitsut tulleriiaarnerat 1979-
 imiilli qaammatikkaartumik
 aamma ukiukkaartumik
 takutinneqarpoq. Karsip iluani
 kisitsisit sikut siammarsimassusiat
 naqqaninnaanniit tulleriiaarlugit
 takutippaat (www.ocean.dmi.dk).
 Nalunaarsukkat OSI SAF-imeersut
 (OSI 450), silaannaq pillugu
 nalunaarsuinerugallartunik
 nalunaarsuisarfik ICDR-imeersut,
 OSI-430-b-meersut kiisalu nioqqut
 Near-Real-Time (NRT)
 tunngavigalugit
 siammarsimassuseq
 naatsorsorneqarsimavoq.
 Qaammammuat aatsitaanerit
 qaffasingaaramik rekordeqarfiusut
 aappaluttuupput.
 (Tigusiffik: http://ocean.dmi.dk/arctic/sie_monthmean.php).

Issittumi immap sikuata siammarsimassusia

Issittumi immap sikuata siammarsimassusia amerikamiut NSIDC-anit aamma europamiut EUMETSAT-iannit - taannalu aqqutigalugu DMI-mit - misissoqqissaarneqartarpoq. Sullissiviit taakku marluk tamarmik nalunaarsuutit qaammataasaneersut assigiit tunngavigisarpaat kisianni imaani ammaannartumi sikullu sinaanni "perpaluk" assigiinngitsumik suliarisarlugit. Tamatuma kinguneranik siammarsimassusia pillugu titarnerit tamatigut assigiinneq ajorput. Europamiut kisitsisaataat nalunaarsuutit DMI-mi ilisimatuutut misissuisartuneersut aqqutigalugit qulaajarneqarsimapput, taakkulu ilaatigut atuagassiami The Cryosphere-mi saqqummersinneqarsimallutik.

Sikup siammarsimassusianik alapernaarsuinerit takutippaat aasakkut immap sikuata arealia 1970'ikkut naalerneranniilli ukiut tamaasa agguaqatigiissillugu 94.000 km² missaannik annikilliertorsimasoq. Tamanna tassaavoq Danmarkip nunaata arealianit marloriaammik anginerusoq.